

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE MATERYAL GELİŞTİRME DERSİNİN MATERYAL HAZIRLAMA İLKELERİNİ KAZANDIRMADAKİ ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

PROSPECTIVE TEACHERS' OPINIONS ABOUT THE EFFECTIVENESS OF
INSTRUCTIONAL TECHNOLOGY AND MATERIAL DEVELOPMENT COURSE TO HAVE
THEM ACQUIRE PRINCIPLES OF MATERIAL PREPARING

Doç. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ
nurigomleksiz@yahoo.com

Arş. Gör. Ayşe Ülkü KAN
aulkukan@yahoo.com

Arş. Gör. Birsen SERHATLIOĞLU
bserhatlioglu@yahoo.com

Öz

Bu çalışmanın amacı, öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme (ÖTMG) dersinin materyal hazırlama ilkelerini kazandırmadaki etkililiğine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla 2007-2008 eğitim öğretim yılında Fırat Üniversitesi Eğitim ve Teknik Eğitim Fakültelerinde öğrenimine devam eden ve ÖTMG dersini almış olan üçüncü sınıf öğrencileri araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Araştırmada beşli likert tipinde bir ölçek geliştirilip kullanılmıştır. Ölçek, geçerlik ve güvenirlik hesaplamaları için 174, asıl uygulama için ise 667 kişiye uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzde, levne, t ve MWU testleri kullanılmıştır. Öğrenci görüşleri cinsiyet ve fakülte değişkenleri açısından analiz edilmiştir. Kız öğrencilerin ÖTMG dersinin öğretim materyali hazırlama ilkelerini kazandırmadaki etkililiğine ilişkin görüşlerinin erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Teknik eğitim fakültesi öğrencileri öğretim materyallerinin geliştirilebilir, güncellenebilir ve gerçek hayatla tutarlı olması gibi ilkeleri kazandırmada ÖTMG dersini eğitim fakültesi öğrencilerine göre daha etkili bulmuşlardır. Öğrencilerin en fazla kullandıkları teknolojik araç gerecin bilgisayar olduğu ve teknik eğitim fakültesinde araç gereç kullanımının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim materyali, eğitim fakültesi, teknik eğitim fakültesi, öğretmen adayı.

Abstract

The aim of this study is to determine the perceptions of prospective teachers of the effectiveness of Instructional Technology and Material Development (ITMD) course in gaining the principles of material development. For that aim, third year students of Education and Technical Education Faculties at Fırat University in 2007-2008 academic year were included in the study. A five-point Likert-type scale was developed and used in the study. The scale was piloted on 174 students to measure the validity and reliability and was administered on 667 students for the main study. Frequency, percent, levne, t and MWU tests were used to analyze the data. Students' views were analyzed in terms of gender and faculty variables. It was determined that the female students perceived ITMG course better in gaining the principles of material development than the males. The students of Technical Education Faculty found ITMD course more effective in terms of learning the principles of developing and updating the instructional materials and using them in real life than those of Education Faculty. It was also determined that the students mostly use computer as an instructional material and that the students of Technical Education Faculty use instructional materials more than the students of Education Faculty.

Key Words: Instructional material, Education Faculty, Technical Education Faculty, Prospective teacher

1. GİRİŞ

Eğitim disiplinin yapısı incelendiğinde insan, toplum ve bilgi kavramı açısından değişimler olduğu görülmektedir. Bireyin, toplum ve bilgi ile olan ilişkisi sonucunda niteliklerinde de değişimlerin oluşması kaçınılmaz hale gelmektedir. Toplum, yapı ve işlev yönünden değişirken eğitim modeli de öğrenme-öğretme süreçleri bağlamında etkililik ve verim açısından bu değişimden büyük ölçüde etkilenmektedir (Alkan, 1998: 1). Söz konusu değişimin gerisinde kalmamak ve çağın gereklerini yerine getirebilmek için öğretmen yetiştiren kurumların da kendilerini yenilemeleri gerekmektedir. Bu yenileşmenin hem donanım hem de içerik bakımından gerçekleşerek, öğretmen yeterliklerini de etkilediği düşünülmektedir. XI. Milli Eğitim Şurasında, öğretmenlerin sahip olmaları gereken yeterlikler genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi olarak belirlenmiştir. Kılıç ve Acat (2007: 23), bu üç alanın, bireylerin eğitilmesi için gerekli öğretmen yeterliklerini kazandıracaklarını belirtmektedirler. Buna bağlı olarak eğitim fakültelerinde yürütülen genel kültür, alan bilgisi ve meslek bilgisi derslerinin önemi büyük olduğu görülmektedir. Senemoğlu (2003:160) öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin önemine vurgu yaparak; öğretmen adayına, hizmet öncesi eğitimde çocuğun tüm gelişim alanlarını dikkate alma, etkili öğrenmeyi planlama, organize etme, yönetme ve değerlendirme anlayışı kazandırılması gerektiğini ifade etmiştir. Öğretmen adayları üzerinde yapılan araştırmalar bu görüşü destekler niteliktedir (Kılıç& Acat, 2007; Ekici, 2008; Şahin-Taşkın& Hacıömeroğlu, 2009).

Hizmet öncesi eğitimde, öğretmen adaylarının yeterliklerini geliştirmeleri noktasında öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin önemi dikkate alındığında ders içeriklerinin toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayacak ölçüde belirli aralıklarla yenilenmesi ve güncellenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Çelik, 2000: 2; Ada, 2001: 1). Bu kapsamda 1997 yılında Eğitim fakültelerindeki yeniden yapılanma çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar çerçevesinde öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde bazı değişikliklere gidilmiştir. Bu kapsamda Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme (ÖTMG) dersi programa konmuştur. İki saati teorik iki saati ise uygulama olmak üzere haftada dört saatlik bir zaman diliminde işlenen bu dersin, Yüksek Öğretim Kurulu tarafından belirlenen içeriği *“çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, öğretim teknolojileri yoluyla öğretim materyallerinin (çalışma yaprakları, saydamlar, slaytlar, video bilgisayar temelli ders materyali vb.) geliştirilmesi ve çeşitli nitelikteki materyallerin değerlendirilmesi”* şeklinde ifade edilmektedir (YÖK, 1998: 27). Öğretmen adaylarına öğrenme-öğretme süreçlerinde teknolojiyi kullanabilme, öğretim teknolojilerini kullanarak öğretim materyali geliştirme; var olan öğretim materyallerini değerlendirme becerileri ÖTMG dersi kapsamında kazandırılmaktadır. Öğretmen adaylarının öğrenmeyi kolaylaştıran ve kalıcı hale getiren öğretim materyalleri hazırlayabilmeleri için bunların, öğretim ortamlarındaki işlevlerini, hazırlanma ilkelerini, yaygın kullanılan türlerini, yarar ve sınırlılıklarını iyi bilmeleri gerekmektedir (Gündüz& Odabaşı, 2004). Bununla birlikte ÖTMG dersi, öğretmen adaylarına, öğrenme öğretme süreçlerinde bilişsel, fiziksel ve duyuşsal davranışları öğretim

teknolojileri ve materyalleri kullanarak kazandırmayı hedeflerken öğrenci için öğrenmeyi daha zevkli ve soyut kavramları somutlaştırmanın mümkün olduğunu göstermektedir (Karataş& Yapıcı, 2006: 313-314).

Stephens ve Crawley (1994: 9), etkili öğretimin özelliklerini konuyu ilgi çekici hale getirme, konular arası bağlantı kurma ve böylece öğrencilerin gerçek yaşamlarıyla ilişki kurmalarını sağlama şeklinde sıralamaktadır. Hackbarth, (1996) ise öğretim araç gereçleri ve materyallerinin, öğrenme ortamlarını zenginleştirdiğini, öğrencilerin ilgilerini diri tutarak onları öğrenmeye ve ders çalışmaya teşvik ettiğini, yeni bilgiler ile önceki öğrenilen bilgiler arasında ilişki kurmayı kolaylaştırdığını, öğrenenlerin dersle kendi yaşantıları arasında bağlantı kurmalarını sağladığını, bilgiye erişmelerine ve değerlendirmelerine imkân tanıdığını, bilginin anlaşılmasını ve dış dünyayı algılamayı kolaylaştırdığını ve bununla birlikte bireysel öğretimi desteklediğini belirtmiştir (Akt. Akkoyunlu, 2002:165-166).

Öğrenmenin kalıcı olması için ders kitabının yanında çağdaş teknoloji imkânları sınıf içerisinde öğretimin zenginleştirilmesi amacıyla kullanılmalıdır. Genellikle görsel ve işitsel araçlar olarak ortaya çıkan bu kaynaklar, öğrencilerin güdülenme düzeylerini de artırmaktadır. Öğretmen derse ilişkin planını yaparken bu araçları nerede ne şekilde kullanacağını belirlemelidir (Demirel, 2003: 51). Öğretmenler, bir konunun öğretilmesinde kendilerine yardımcı olacağını düşündükleri eğitim aracını, görev yaptıkları yerde bulamayabilirler. Aynı zamanda görev yaptıkları yerdeki maddi imkânsızlıklar da araç-gereç ve öğretim materyali edinmenin önündeki engellerden biri olabilir. Öğretmenler bu engeli, mevcut imkânlarla öğretim materyali hazırlayarak aşabilirler. Öğretim materyali hazırlarken öğretmen, materyalin pratikliğine, öğrencilere ve dersin konusuna uygunluğuna ilişkin sorulara cevap bulmalıdır (Demirel, 2003: 54). Öğretim amaçlı kullanılacak materyallerin etkililiği, geliştirilmesinde belirli görsel tasarım ilke ve öğelerinin doğru kullanılmasına bağlıdır. Görsel tasarım öğeleri çizgi, alan, şekil, boyut, doku ve renklerden meydana gelirken tasarım ilkeleri ise bütünlük, denge, vurgu, hizalama ve yakınlık olarak sıralanmaktadır (Yalın, 2003: 106-118). Bu noktada Aydın-Yılmaz ve Mahiroğlu (2004: 112), bir öğretim materyalinin işlevlerini yerine getirebilmesi için ön koşul olarak iyi tasarımılanmış olmasının gerekliliğini vurgulamışlardır.

Bir öğretim materyalinin geliştirilmesinde dikkat edilecek hususların; basit sade ve anlaşılır olması, dersin hedeflerine uygun seçilerek hazırlanması, materyalde kullanılacak görsel özelliklerin önemli noktaları vurgulaması, öğrencinin pedagojik özelliklerine uygun olması, öğrenciye alıştırma ve uygulama imkanı sağlaması, mümkün olduğunca gerçek hayatı yansıtması, her öğrencinin erişimine ve kullanımına açık olması, zaman içerisinde tekrar kullanıma imkan tanıyacak nitelikte dayanıklı olması, geliştirilebilir ve güncelleştirilebilir olması, dersin konusuna ilişkin bütün bilgilerle değil önemli ve özet bilgilerle donatılması şeklinde sıralandığı görülmüştür (Yanpar-Şahin& Yıldırım, 1999: 27-31). Gerek öğretmen yeterlikleri üzerinde gerekse ÖTMG dersinin etkililiğine ilişkin yapılan araştırmalarda (Şahin& Genç, 2001; Gündüz& Odabaşı, 2004; Aydın-Yılmaz& Mahiroğlu, 2004;

Saka& Saka, 2005; Dikici, Yavuzer& Gündoğdu, 2006; Güven, 2006; Yeşil, 2006) bu dersin kapsamında kazandırılmak istenen yeterliklerin ve materyal hazırlama ilkelerinin önemi ortaya konmuştur. Öğretmenlerin, öğretim materyali hazırlama, geliştirme, kullanma ve değerlendirme boyutlarında etkili olabilmelerinin bu konularda kendilerini yetiştirmeleriyle yakından ilişkili olduğu düşünülmüştür. Öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimde ulaştıkları düzey araştırılması gereken bir konu olarak göze çarpmıştır. Bu nedenle bu çalışmada ise ÖTMG dersinin öğretmen adaylarının materyal geliştirme ilkelerini kazandırmadaki etkililiğine ilişkin görüşleri alınmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, 2007-2008 eğitim öğretim yılında Fırat Üniversitesi Eğitim ve Teknik Eğitim Fakültelerinde öğrenimine devam eden ve ÖTMG dersini alan üçüncü sınıf öğrencilerinin, bu dersin materyal hazırlama ilkelerini öğretmedeki etkililiğine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda, araştırma kapsamındaki öğrencilerin görüşleri cinsiyet ve fakülte değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Bunun yanında gerek Eğitim Fakültesinde gerekse Teknik Eğitim Fakültesinde, bu ders kapsamında kullanılan teknolojik araç gereçlerin neler olduğu da belirlenmeye çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı, evreni, örnekleme, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve çözümlenmesi üzerinde durulmuştur.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini, 2007-2008 eğitim öğretim yılında Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesinde öğrenimlerine devam eden ve ÖTMG dersini almış olan üçüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenin tamamı örneklem olarak alındığından ayrıca örneklem seçimine gidilmemiştir. Araştırma kapsamına alınan öğrencilere ilişkin kişisel bilgiler Çizelge 1’de verilmiştir.

Çizelge:1- Araştırma kapsamındaki öğrencilere ilişkin kişisel bilgiler

Kişisel Bilgiler		Mevcut Sayı	Ön Analiz	Asıl Uygulama	Ulaşılan Toplam
Cinsiyet	Kız	347	83	226	309
	Erkek	551	91	436	527
Fakülte	Eğitim Fakültesi	403	78	298	376
	Teknik Eğitim Fakültesi	495	96	364	460
Öğretim Şekli	I. öğretim	486	95	367	462
	II. öğretim	412	79	295	374
Toplam		898	174	662	836

Araştırma kapsamına Eğitim Fakültesinden İlköğretim (Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği), Türkçe, Güzel Sanatlar, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümleri ile Teknik Eğitim Fakültesinden Elektrik, Elektronik-Bilgisayar, Makine, Metal ve Yapı Eğitimi bölümlerinden öğrenciler alınmıştır. Bu bölümlerde öğrenimine devam eden üçüncü sınıf öğrencileri 898 kişidir. Bu öğrencilerin 174'ünün ölçek geliştirme aşamasında, 662'sinin ise ölçeğin asıl uygulamasında görüşlerine başvurulmuştur. Toplam ulaşılan öğrenci sayısı 836'dır. Bu sayı evrenin yüzde 93.10'una ulaşıldığını göstermektedir.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Betimsel tarama tipinde yapılan araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan bir ölçekle elde edilmiştir. Ölçek hazırlanırken ilgili alanyazın taranmış ve konuya ilişkin maddeler oluşturulmuştur. Hazırlanan maddeler uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenmiştir; geçerlik ve güvenilirlik analizleri için 174 kişilik bir gruba uygulanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik kat sayısı .93; KMO değeri .92, Bartlett testi sonucu 1753.154 olarak bulunmuştur. Bu değer .05 düzeyinde anlamlıdır. Bu sonuçlar verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Faktör analizi sonucunda ölçekteki bütün maddelerin .35 düzeyinde işler durumda olduğu saptanmıştır.

Hazırlanan ölçek 667 öğrenciye uygulanmış ve veriler SPSS 12.0 paket programında çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde yüzde ve frekans hesaplamaları, levene, ilişkisiz örneklem t testi kullanılmıştır. Ancak varyans analizi ve t-testi için önce levene testi uygulanarak, varyansların homojenliği test edilmiştir. Levene testi sonucunda anlamlı farklılığın belirlendiği durumlarda; t testi yerine parametresiz bir test olan Mann Whitney U (MWU) testi uygulanmıştır (Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu, 1994). Anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır. Ölçekte yer alan her bir maddenin gerçekleşme düzeyini belirlemek için 'tamamen(5)', 'çok(4)', 'biraz(3)', 'az(2)', 'hiç(1)' dereceleri kullanılmıştır. Aritmetik ortalamalar yorumlanırken '1.00-1.80' arasındaki ortalama değerlerin 'hiç'; '1.81-2.60' arasında bulunanların 'az'; '2.61-3.40' arasındakilerin 'biraz'; '3.41-4.20' arasındakilerin 'çok' ve '4.21-5.00' arasındakilerin ise 'tamamen' derecesinde değer taşıdıkları kabul edilmiştir. Düzeylerin aralıkları seçeneklere verilen en düşük değer olan 1 ile en yüksek değer olan 5 arasındaki seri genişliğinin seçenek sayısına bölünmesiyle elde edilmiştir.

3. BULGULAR ve YORUMLANMASI

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgulara ve bu bulguların yorumlanmasına yer verilmiştir. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin, ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini kazandırmadaki etkililiğine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından değerlendirildiği t testi sonuçları Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge:2 ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini kazandırmadaki etkililiğinin cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları								
Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	sd	Levene	p	t	P
1.Öğretim materyali (ÖM)'nin basit, sade ve anlaşılır olması gerektiğini anlamamda etkilidir.								
Kız	226	4.18	.89	660	.778	.378	1.014	.311
Erkek	436	4.11	.84					
2.ÖM'nin dersin amaçlarına uygun biçimde hazırlanması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	4.19	.86	660	.191	.662	2.657*	.008
Erkek	436	4.00	.90					
3.ÖM'nin derse ilişkin önemli-özet bilgiye yönelik olması gerektiğini kavramamda etkilidir.								
Kız	226	3.96	.95	660	1.277	.259	1.993*	.047
Erkek	436	3.81	.97					
4.ÖM'nin görsel özelliklerinin, öğretimsel amacın önüne geçmemesi gerektiğini anlamamda etkilidir.								
Kız	226	3.85	1.03	660	2.731	.099	3.214*	.001
Erkek	436	3.57	1.08					
5.ÖM'nin öğrencilerin hazırlanma düzeyini dikkate alarak hazırlanması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	3.74	1.09	660	.356	.551	2.278*	.023
Erkek	436	3.53	1.11					
7.ÖM'yi öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak hazırlamam gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	3.54	1.20	660	.429	.513	1.711	.088
Erkek	436	3.37	1.17					
8. Seçeceğim ÖM'nin öğretim yöntemine uygun olması gerektiğini kavramamda etkilidir.								
Kız	226	4.01	1.05	660	1.434	.231	.993	.321
Erkek	436	3.93	.99					
9.ÖM'nin öğrenciler tarafından rahatça kullanılabilir nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	4.07	.97	660	1.320	.251	1.162	.245
Erkek	436	3.97	1.03					
10.ÖM'nin tekrar tekrar kullanılabilir niteliğe sahip olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	4.08	.97	660	1.291	.256	2.042*	.042
Erkek	436	3.92	1.01					
11.ÖM'nin geliştirilebilir ve güncellenebilir olması gerektiğini anlamamda etkilidir.								
Kız	226	3.90	1.08	660	.147	.701	1.209	.227
Erkek	436	3.79	1.08					
12.ÖM'nin dayanıklı ve ekonomik malzemeden hazırlanması gerektiğini bilmemde etkilidir.								
Kız	226	3.85	1.22	660	1.297	.255	1.670	.095
Erkek	436	3.69	1.11					
13.ÖM'nin öğrencilerin ilgisini çekebilecek nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	4.33	.81	660	1.201	.273	3.875*	.000
Erkek	436	4.05	.95					
14. ÖM'nin öğrencileri güdüleyebilecek nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	3.99	1.03	660	.955	.329	2.884*	.004
Erkek	436	3.76	.96					
15.ÖM'nin teknik özellikler açısından yeterli olması gerektiğini kavramamda etkilidir.								
Kız	226	3.64	1.07	660	.496	.482	-1.028	.304
Erkek	436	3.73	1.03					

Çizelge 2'den devam

16.ÖM'nin gerçek hayatla tutarlı olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	3.89	1.12	660	.765	.382	.617	.538
Erkek	436	3.83	1.06					
17.ÖM'nin öğrenciye alıştırma ve uygulama imkânı sağlaması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	3.94	1.06	660	.042	.837	2.276*	.023
Erkek	436	3.74	1.03					
19.ÖM'nin öğretim programıyla uyumlu olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	3.99	1.07	660	.812	.368	3.112*	.002
Erkek	436	3.72	1.03					
20. ÖM'nin programı destekleyici nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	3.90	1.02	660	1.422	.234	1.812	.071
Erkek	436	3.75	1.03					
21.ÖM'nin her öğrencinin erişimine açık olması gerektiğini bilmemde etkilidir.								
Kız	226	3.86	1.03	660	2.860	.091	1.420	.156
Erkek	436	3.74	1.09					
22. ÖM'nin içerik açısından tarafsız olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Kız	226	3.85	1.09	660	.501	.479	.764	.445
Erkek	436	3.78	1.13					
23.ÖM'nin görsel özelliklerinin (resim, grafik, renk vb) dersin önemli noktalarını vurgulayacak nitelikte olması gerektiğini bilmemde etkilidir.								
Kız	226	4.25	1.00	660	.082	.775	1.274	.203
Erkek	436	4.14	.98					
24.ÖM'ye ait öğretmen ve öğrenci için gerekli kullanım kılavuzlarının bulunması gerektiğini bilmemde etkilidir.								
Kız	226	3.77	1.11	660	.584	.445	1.526	.127
Erkek	436	3.63	1.14					

*p < 0.05

Çizelge 2'de öğrencilerin ÖTMG dersinin etkililiğine ilişkin görüşleri incelendiğinde; öğretim materyalinin basit, sade ve anlaşılır olması, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak hazırlanması, öğretim yöntemine uygun olması, öğrenciler tarafından rahatça kullanılabilir nitelikte olmasına ilişkin grup görüşleri arasında anlamlı bir farklılaşmanın bulunmadığı görülmektedir. Yine öğretim materyallerinin geliştirilebilir ve güncellenebilir olması, dayanıklı ve ekonomik malzemeden hazırlanması, teknik özellikler açısından yeterli ve gerçek hayatla tutarlı olması gerektiğini bilmeleri açısından öğrenci görüşlerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Benzer biçimde, materyalin programı destekleyici nitelikte olması, her öğrencinin erişimine açık olması, içerik açısından tarafsız olması, görsel özelliklerinin dersin önemli noktalarını vurgulayacak nitelikte olması, öğretmen ve öğrenci için gerekli kullanım kılavuzlarının bulunması gerektiğini bilme noktalarında da öğrenci görüşlerinin farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Öğretim materyalinin dersin amaçlarına uygun biçimde hazırlanması ($t=2.657$; $p<0.05$), derse ilişkin önemli-özet bilgiye yönelik olması ($t=1.993$; $p<0.05$), görsel özelliklerinin öğretimsel amacın önüne geçmemesi ($t=3.214$; $p<0.05$), öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyini dikkate alarak hazırlanması ($t=2.278$; $p<0.05$) ve tekrar tekrar kullanılabilir niteliğe sahip olması gerektiğine ($t=2.042$; $p<0.05$) ilişkin öğrenci görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre farklılaşma görülmüştür. Farklılaşma kız öğrencilerin lehinedir. Benzer olarak öğretim materyalinin, öğrencilerin ilgisini çekebilecek ($t=3.875$; $p<0.05$), onları güdüleyebilecek nitelikte olması ($t=2.884$; $p<0.05$), öğrenciye alıştırma ve uygulama imkânı sağlaması ($t=2.276$; $p<0.05$), öğretim programıyla uyumlu olması ($t=3.112$; $p<0.05$) gerektiğini öğrenmelerine ilişkin maddelerde de görüşlerin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı ve bu farklılaşmanın kız öğrencilerin lehine olduğu belirlenmiştir. Kız öğrenciler, bu maddeler bağlamında ÖTMG dersini erkek öğrencilerden daha etkili bulmaktadırlar.

Çizelge 2'deki öğrenci görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde, ölçekte yer alan maddelerin önemli bir kısmına gerek kız gerekse erkek öğrencilerin "**çok**" düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu bulgu araştırma kapsamındaki öğrencilerin ÖTMG dersini materyal hazırlama ilkelerini öğretmede çok etkili bulduklarını göstermektedir. Dağılımın homojen olmadığı maddelere uygulanan MWU testi sonuçları ise Çizelge 3'te sunulmuştur.

Çizelge: 3 ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini kazandırmadaki etkililiğinin cinsiyet değişkenine göre MWU testi sonuçları

Maddeler	Cinsiyet	Sıra Ort.	U	p
6.ÖM'nin öğrencilerin gelişim düzeylerine göre hazırlanması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.	Kız	353.80	44229.000*	.025
	Erkek	319.94		
18.ÖM'nin öğrencinin derse katılımını sağlayabilir nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir	Kız	365.44	41597.000*	.001
	Erkek	313.91		

* $p<0.05$

Çizelge 3'teki MWU testi sonuçları incelendiğinde, öğretim materyalinin öğrencilerin gelişim düzeylerini dikkate alarak hazırlanmasına ($U=44229.000$; $p<0.05$) ve öğrencinin derse katılımını sağlamasına ilişkin ($U=41597.000$; $p<0.05$) öğrenci görüşleri arasında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılaşmanın olduğu görülmektedir. Bu farklılaşmanın kız öğrencilerin lehine olduğu belirlenmiştir. Buna göre kız öğrenciler söz konusu maddeler açısından ÖTMG dersini erkek öğrencilerden daha etkili bulmaktadırlar. ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini kazandırmadaki etkililiğine ilişkin öğrenci görüşlerinin öğrenim gördükleri fakülte açısından değerlendirildiği t testi sonuçları Çizelge 4'te görülmektedir.

Çizelge: 4 ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini kazandırmadaki etkililiğinin fakülte değişkenine göre t-testi sonuçları								
Fakülte	n	\bar{X}	ss	sd	Levene	p	t	p
1.Öğretim materyali (ÖM)' nin basit, sade ve anlaşılır olması gerektiğini anlamamda etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	4.11	.92	660	.427	.514	-.552	.581
Tek.Eğt.Fak.	364	4.15	.80					
2.ÖM'nin dersin amaçlarına uygun biçimde hazırlanması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	4.03	.92	660	.211	.646	-.783	.434
Tek.Eğt.Fak.	364	4.09	.86					
4.ÖM'nin görsel özelliklerinin, öğretimsel amacın önüne geçmemesi gerektiğini anlamamda etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.58	1.08	660	.264	.608	-1.828	.068
Tek.Eğt.Fak.	364	3.73	1.06					
5.ÖM'nin öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyini dikkate alarak hazırlanması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.63	1.10	660	.269	.604	.589	.556
Tek.Eğt.Fak.	364	3.58	1.12					
6.ÖM'nin öğrencilerin gelişim düzeylerine göre hazırlanması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.77	1.11	660	.901	.343	1.056	.292
Tek. Eğt.Fak.	364	3.68	1.14					
7.ÖM'yi öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak hazırlamam gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.29	1.21	660	.327	.567	-2.802*	.005
Tek.Eğt.Fak.	364	3.55	1.15					
8. Seçeceğim ÖM'nin öğretim yöntemine uygun olması gerektiğini kavramamda etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.90	1.02	660	.833	.362	-1.306	.192
Tek.Eğt.Fak.	364	4.01	1.00					
9.ÖM'nin öğrenciler tarafından rahatça kullanılabilir nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.93	1.06	660	.382	.537	-1.775	.076
Tek.Eğt.Fak.	364	4.07	.96					
10.ÖM'nin tekrar tekrar kullanılabilir niteliğe sahip olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.95	1.06	660	3.539	.060	-.497	.620
Tek.Eğt.Fak.	364	3.99	.95					
12.ÖM'nin dayanıklı ve ekonomik malzemeden hazırlanması gerektiğini bilmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.75	1.20	660	2.205	.138	.066	.947
Tek.Eğt.Fak.	364	3.74	1.11					
13.ÖM'nin öğrencilerin ilgisini çekebilecek nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	4.16	.88	660	1.293	.256	.535	.593
Tek.Eğt.Fak.	364	4.13	.93					
14. ÖM'nin öğrencileri güdüleyebilecek nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.84	1.01	660	.029	.864	-.066	.947
Tek.Eğt.Fak.	364	3.84	.97					

Çizelge 4'den devam

17.ÖM'nin öğrenciye alıştırma ve uygulama imkânı sağlaması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.78	1.09	660	1.066	.302	-.766	.444
Tek.Eğt.Fak.	364	3.84	1.02					
19.ÖM'nin öğretim programıyla uyumlu olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.79	1.08	660	.683	.409	-.500	.618
Tek.Eğt.Fak.	364	3.83	1.03					
20. ÖM'nin programı destekleyici nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.70	1.01	660	.805	.370	-2.209*	.028
Tek.Eğt.Fak.	364	3.88	1.04					
21.ÖM'nin her öğrencinin erişimine açık olması gerektiğini bilmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.75	1.09	660	2.096	.148	-.784	.433
Tek.Eğt.Fak.	364	3.81	1.05					
22. ÖM'nin içerik açısından tarafsız olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.74	1.07	660	.630	.428	-1.270	.204
Tek.Eğt.Fak.	364	3.85	1.15					
23.ÖM'nin görsel özelliklerinin (resim. grafik. renk vb) dersin önemli noktalarını vurgulayacak nitelikte olması gerektiğini bilmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	4.10	1.01	660	.093	.760	-1.864	.063
Tek.Eğt.Fak.	364	4.24	.97					
24.ÖM'ye ait öğretmen ve öğrenci için gerekli kullanım kılavuzlarının bulunması gerektiğini bilmemde etkilidir.								
Eğitim Fak.	298	3.52	1.13	660	.812	.368	-3.315*	.001
Tek.Eğt.Fak.	364	3.81	1.11					

*p<0.05

Çizelge 4'te öğrencilerin ÖTMG dersinin etkililiğine ilişkin fakülte değişkeni açısından görüşlerine bakıldığında, öğretim materyalinin öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alınarak hazırlanması ($t=-2.802$; $p<0.05$) ve materyalle birlikte öğretmen ve öğrenci için kullanım kılavuzunun bulunması ($t=-3.315$; $p<0.05$) gerektiği yönündeki maddelere ilişkin öğrenci görüşlerinin istatistiksel olarak anlamlı biçimde görülmektedir. Benzer olarak öğretim materyalinin programı destekleyici nitelikte olması ($t=-2.209$; $p<0.05$) yönündeki öğrenci görüşleri de farklılaşmıştır. Bu maddelere ilişkin olarak teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitim fakültesi öğrencilerine göre daha olumlu görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin görüşleri, öğrenim görülen fakülte değişkeni açısından incelendiğinde görüşlerin "çok" düzeyinde yoğunlaştığı görülmüştür. Yani gerek eğitim fakültesi gerekse teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin ÖTMG dersinin etkililiğine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu düşünülebilir. Nonparametrik maddelere ilişkin MWU testi sonuçları Çizelge 5'te verilmiştir.

Çizelge: 5 ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini kazandırmadaki etkililiğinin fakülte değişkenine göre MWU testi sonuçları

Maddeler	Fakülte	Sıra Ortalaması	U	p
3.ÖM'nin derse ilişkin önemli-özet bilgiye yönelik olması gerektiğini kavramamda etkilidir.	Eğitim Fakültesi	336.30	52807.000	.539
	TEF	327.57		
11.ÖM'nin geliştirilebilir ve güncellenebilir olması gerektiğini anlamamda etkilidir.	Eğitim Fakültesi	306.38	46751.500*	.001
	TEF	352.06		
15.ÖM'nin teknik özellikler açısından yeterli olması gerektiğini kavramamda etkilidir.	Eğitim Fakültesi	292.84	42714.000*	.000
	TEF	363.15		
16.ÖM'nin gerçek hayatla tutarlı olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir.	Eğitim Fakültesi	310.28	47913.000*	.007
	TEF	348.87		
18.ÖM'nin öğrencinin derse katılımını sağlayabilir nitelikte olması gerektiğini öğrenmemde etkilidir	Eğitim Fakültesi	323.26	51779.500	.293
	TEF	338.25		

*p<0.05

Yapılan MWU testi sonucunda öğretim materyalinin geliştirilebilir ve güncellenebilir olması (U=46751.500; p<0.05), teknik özellikler açısından yeterli olması (U=42714.000; p<0.05), gerçek hayatla tutarlı olması gerektiğini öğretmesi (U=47913.000; p<0.05) yönündeki maddelerine ilişkin öğrenci görüşlerinin fakülte değişkeni açısından istatistiksel olarak farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre teknik eğitim fakültesi öğrencileri ÖTMG dersini eğitim fakültesi öğrencilerine göre daha etkili bulmaktadırlar. Araştırma kapsamında sorgulanan bir diğer nokta ise eğitim ve teknik eğitim fakültelerinde ÖTMG dersinde kullanılan teknolojik araç-gereçlerin neler olduğunu belirlemektir. Bu bağlamda elde edilen bulgular Çizelge 6'da sunulmuştur.

Çizelge 6. ÖTMG dersinde teknolojik araç gereçlerin fakültele göre kullanım oranları

Fakülte	Eğitim Fakültesi		Teknik Eğitim Fakültesi	
	f	%	f	%
Tv	2	0.86	26	2.25
Video	4	1.71	68	5.85
Opak projektör	6	2.56	38	3.27
Tepegöz	33	14.10	139	11.97
Akıllı tahta	-	-	52	4.48
Projeksiyon	57	24.36	254	21.88
Slayt projektör	24	10.26	137	11.80
Kasetçalar	1	0.43	41	3.53
Bilgisayar	74	31.62	280	24.12
İnternet	33	14.10	126	10.85
Toplam	234	100.00	1161	100.00

Çizelge 6 incelendiğinde, eğitim fakültesi öğrencilerinin ÖTMG dersi kapsamında en yüksek oranda bilgisayar (%31.62), daha sonra sırası ile projeksiyon (% 24.36), tepegöz ve internet (%14.10), slayt projektör (%10.26), opak projektör (%2.56), video (%1.71), tv (%0.86) ve kasetçalar (0.43) gibi teknolojik araç gereçleri kullandıkları görülmektedir. Teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin ise bu ders kapsamında en yüksek oranda bilgisayarı (%24.12) ve en düşük oranda da televizyonu (%2.25) teknolojik araç gereç olarak kullandıkları belirlenmiştir. Bulgular incelendiğinde teknik eğitim fakültesinde teknolojik araç gereçleri kullanma oranlarının daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Bu farklılık teknik eğitim fakültesinin eğitim fakültesine göre teknolojik araç-gereçler bakımından daha donanımlı olmasına bağlanabilir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bir ders süreci içerisinde öğretmenlerin sahip olmaları gereken yeterlik alanları derse giriş yapma, iletişim kurma, öğretim yöntemlerini kullanma, öğretim araç ve materyallerinden yararlanma, ölçme değerlendirme, demokratik eğitim ortamı oluşturma ve özel alan bilgisine sahip olma şeklinde sıralanmaktadır (Yeşil, 2006: 62). Buradan hareketle öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimle kazanmaları ve mesleğin içerisinde de geliştirmeleri gereken pek çok yeterliğin bulunduğu söylenebilir. Bu yeterliklerin arasında öğretim materyallerinin hazırlanıp uygun bir biçimde kullanılması önemli yer tutmaktadır. Aydın, Yılmaz ve Mahiroğlu (2004:109-112) eğitim öğretimin istenen düzeyde gerçekleşmesi için bir iletişim aracı olan dilin etkili kullanılmasına vurgu yaparak aynı zamanda uygun yöntem-teknik ve öğretim materyali belirlemenin de bu duruma yardımcı olacağını belirtmişlerdir. Bu görüşlerinin yanı sıra sadece iyi tasarlanmış bir materyalin öğrenme-öğretme süreçlerinde beklenen işlevlerini yerine getirebileceğini ifade etmişlerdir.

Öğretmen yetiştirme programlarında öğretmen adaylarına çeşitli öğretim teknolojilerini kullanma ve bu yolla öğretim materyalleri geliştirme ve değerlendirme yeterlikleri ÖTMG dersi ile kazandırılmaya çalışılmaktadır. Karataş ve Yapıcı'ya (2006) göre ÖTMG dersinin kazandırmayı hedeflediği temel yeterlilik; tüm şart ve imkanlarda etkili öğrenmeyi sağlayacak materyalleri üretebilme ve bu materyalleri etkin bir şekilde kullanabilme yeteneğidir. Alanyazında bu dersin söz konusu yeterlikleri kazandırmadaki etkililiğine ilişkin yapılmış pek çok araştırmaya rastlanmaktadır. Bu araştırmalardan birinde ÖTMG dersinin öğretmen adaylarının materyal geliştirme yeterliklerini ve öğretim araçlarını kullanabilme becerilerini büyük ölçüde geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır (Saka& Saka, 2005). Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine bağlı kalınarak yapılan bir araştırmada da öğretmenler, öğretim materyalleri hazırlama ve ders araç gereçlerini kullanma becerilerini çok önemli bulduklarını ifade etmişlerdir (Şahin& Genç, 2001). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf içi öğretim yeterliklerini belirlemek amacıyla yapılan bir başka araştırmada, öğretmenlerin eğitim teknolojilerinden, öğretim araç ve materyallerinden yeterince yararlanamadıkları ve hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları saptanmıştır (Yeşil, 2006). Eğitim fakültesi mezunlarının öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden yararlanma

düzeylerini belirlemek için yapılan bir araştırmada ise mezunların öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden yararlanma oranlarını yazmaları istenmiştir. Katılımcılar en fazla Gelişim ve Öğrenme dersi ile Sınıf Yönetimi dersinden yararlandıklarını belirtirken ÖTMG dersinden yüzde 14,1'lik bir oranda yararlandıklarını belirtmişlerdir. Aynı araştırmada eğitim fakültesi mezunları, anabilim dallarına göre değerlendirilmiş ve genel olarak mezunların öğretimde planlama ve değerlendirme, öğretmenlik mesleğine giriş, ÖTMG ve özel öğretim yöntemleri I, II derslerinden yeterince yararlanamadıkları sonucuna varılmıştır (Dikici, Yavuzer ve Gündoğdu, 2006). Buna karşın bir diğer araştırmada ise öğretmen adaylarının genel olarak formasyon derslerini iyi düzeyde öğrendikleri ve bu dersler içerisinde yer alan ÖTMG dersinin de “iyi” düzeyde öğrenilen derslerden biri olduğu belirlenmiştir (Kılıç, 2007).

Fırat üniversitesi Eğitim ve Teknik Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan bu araştırmada ise öğrencilerin ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini öğretmedeki etkililiğine ilişkin görüşleriyle birlikte bu ders kapsamında kullandıkları teknolojik araç gereçlerin durumu değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda gerek kız gerekse erkek öğrenciler, ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini öğretmede çok etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanında kız öğrencilerin dersin etkililiği noktasındaki görüşlerinin erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Buna göre kız öğrenciler ÖTMG dersini daha etkili bulmuşlardır. Bilgisayar öğretmenliği öğrencilerinin mesleki yeterlik düzeylerini belirlemeye yönelik yapılan bir araştırmada da kız öğrencilerin materyal hazırlama yeterliği noktasında kendilerini erkek öğrencilere göre daha yeterli buldukları; bu durumun ÖTMG dersinin amacına ulaştığına ve öğrencilerin dersi materyallerle destekleme noktasında motivasyonlarının yüksek olduğuna bağlanabileceği belirtilmektedir (Numanoğlu& Bayır, 2009). Fen bilgisi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği adayları üzerinde yapılan bir araştırmada ise ÖTMG dersinin öğretmen adaylarının mesleki becerilerini geliştirme düzeyleri yoklanmış ve öğrencilerin derse ilişkin görüşlerinin cinsiyetleri açısından farklılaşmadığı belirlenmiştir (Saka& Saka, 2005).

Öğretmen adayları üzerinde yapılan bir başka araştırmada ise ÖTMG dersinin öğretmen adaylarının bilişsel alanla ilgili yeterlik düzeyleri tespit edilmeye çalışılmış ve öğretmen adaylarının bu anlamda pek çok davranışı kazandıkları sonucuna ulaşılmıştır (Güven, 2006). Aynı araştırmada öğretmen adaylarının duyuşsal alanla ilgili yeterlik düzeyleri de yoklanmış ve bu alanla ilgili çoğu yeterliği kazandıkları; ancak psiko-motor alana ilişkin yeterlik düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür. Bununla birlikte aynı araştırmada cinsiyet açısından öğrenci görüşleri arasında farklılık bulunmamıştır.

Mevcut araştırmada alınan öğrenci görüşleri öğrenim gördükleri fakülteler açısından da değerlendirilmiştir ve dersin etkililiğine ilişkin her iki fakülte öğrencilerinin olumlu görüş bildirdikleri ve dersi çok etkili buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında, bir öğretim materyalinin öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak, öğretim programını destekleyici nitelikte

hazırlanması gerektiği; beraberinde kullanım kılavuzunun bulunması, geliştirilebilir-güncellenebilir olması, teknik özellikler açısından yeterli ve gerçek hayatla tutarlı olması gerektiği gibi noktaların öğrenilmesinde teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin ÖTMG dersini daha etkili buldukları sonucuna ulaşılmıştır. ÖTMG dersinin materyal hazırlama ilkelerini kazandırmada çok etkili oluşu bu dersteki materyal hazırlama uygulamalarının gerçekleştirilmesiyle açıklanabilir. Tezci, Karaca ve Sezginsoy'un (2008) belirttiği gibi öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimde hazırladıkları öğretim materyalleri onların yaratıcılıklarını büyük ölçüde geliştirecektir. Aynı zamanda hizmet öncesindeki eğitimleri onların mesleğe başladıklarında da farklı eğitim yaklaşımlarını benimseme, uygun yöntem ve tekniği kullanma ve gerekli görülen öğretim materyallerini seçme ve hazırlama noktasında etkili olacaktır.

Araştırmada aynı zamanda ÖTMG dersinde araç-gereç kullanımına ilişkin bir değerlendirme de yapılmıştır. Bunun sonucunda eğitim ve teknik eğitim fakültelerinde bu ders kapsamında en çok kullanılan teknolojik aracın bilgisayar olduğu görülmüştür. Bulgular genel olarak incelendiğinde, teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitim fakültesi öğrencilerine göre teknolojik araç-gereçlerden daha fazla faydalandıkları tespit edilmiştir. Bu durum teknik eğitim fakültesinin araç-gereç açısından daha donanımlı olmasına bağlanabilir. Güven'in (2006) araştırmasında, öğretmen adaylarının ÖTMG dersinin kazandırdığı psikomotor alana ilişkin yeterlik düzeylerinin düşük olması eğitim fakültelerinin teknolojik açıdan yeterince donanımlı olmamalarına bağlanmıştır. Dikici, Yavuzer ve Gündoğdu da (2006) ÖTMG dersinin iki saat teori ve iki saat uygulama olmak üzere toplam dört saat olması ve bu ders için eğitim fakültelerinde yeterli fiziki donanımın bulunamamasının öğrencilerin bu dersten yararlanamamasına neden olabileceğini vurgulamışlardır.

Bütün bu sonuçlar göz önüne alındığında eğitim fakültelerinin eğitim-öğretim araç-gereçleri bakımından zenginleştirilmesi; bununla birlikte bu dersin etkililiğine ilişkin nitel boyutta araştırmaların yapılması ve dersin materyal hazırlama boyutunun yanı sıra teknoloji kullanımı gibi farklı boyutlarının da araştırılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Ada, S. (2001). Sınıf öğretmeni yetiştiren okullarda öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin program içindeki yeri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 1-10.
- Akkoyunlu, B. (2002). Educational technology in turkey: past, present and future. *Educational Media Internatinal*, 39 (2), 165-174.
- Alkan, C. (1998). *Eğitim teknolojisi*. (Yenilenmiş 6. Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın-Yılmaz, Z.& Mahiroğlu, A. (2004). Dilbilgisi öğretiminde yeni geliştirilen öğretim materyallerinin öğrencilerin öğrenme düzeyine etkililiği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 109-123.
- Çelik, F. (2000). Sınıf öğretmenliği yeni öğretim programının değerlendirilmesi, *Pamukkale Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 1-3.
- Demirel, Ö. (2003). *Öğretimde planlama ve değerlendirme: öğretme sanatı*, (Altıncı baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Dikici, A., Yavuzer, Y.& Gündoğdu, R. (2006). Eğitim fakültesi mezunlarının eğitim bilimleri derslerine ilişkin görüşleri (Niğde üniversitesi örneği). *Milli Eğitim*, 172, 250-261.
- Ekici, G. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yönelik tutumları ile öğrenme biçimlerinin değerlendirilmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 111-132.
- Gündüz, Ş.& Odabaşı, F. (2004). Bilgi çağında öğretmen adaylarının eğitiminde öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin önemi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET* 3(1). <http://www.tojet.net/articles/317.htm> adresinden 17.02.2008 tarihinde edinilmiştir.
- Güven, S. (2006). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin kazandırdığı yeterlikler yönünden değerlendirilmesi (İnönü üniversitesi eğitim fakültesi örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 4 (2), 165-177.
- Karataş, S.& Yapıcı, M. (2006). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin işleniş ve uygulama örnekleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 311-325.
- Kılıç, A.& Acat, B. (2007). Öğretmen adaylarının algularına göre öğretmen yetiştirme programlarındaki derslerin gereklilik ve işe vurukluk düzeyi, *Manas Sosyal Bilimler Dergisi*, 17, 21-37.
- Kılıç, A. (2007). Sınıf öğretmeni yetiştirme programında yer alan derslerin öğrenilme düzeyleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (19), 136-145.
- Numanoğlu, G.& Bayır, Ş. (2009). Bilgisayar öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine ilişkin görüşleri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 10 (1), 197-212.
- Saka, A. Z.& Saka, A. (2005). Öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinde mesleki becerilerini geliştirme düzeyi: Sakarya örneği, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 81-177.
- Senemoğlu, N. (2003). Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme uygulamaları, sorunlar, öneriler. *SDÜ Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 154-193.
- Stephens, P.& Crawley, T. (1994). *Becoming an effective teacher*. Trowbridge: Great Britain at Redwood Books.
- Sümbüloğlu, K. ve Sümbüloğlu, V. (1994). *Biyoistatistik*. Ankara: Özdemir Yayıncılık.

- Şahin, Ç.& Genç, S. Z. (2001). İlköğretim okulları I. kademenin I. devresindeki sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik meslek dersleri ve konu alanları ile ilgili görüşleri (Erzurum ili örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 9(2), 449-460.
- Şahin-Taşkın, Ç.& Hacıömeroğlu, (2009). Öğretmen adaylarının meslek bilgisi dersleri üzerine bakış açıları. *The First International Congress of Educational Research* (1-3 May, 2009). Çanakkale.
- Tezci, E., Karaca, D.& Sezginsoy, B. (2008). The study of reliability and validity of creative materials. *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET* 7(1). <http://www.tojet.net/articles/715.htm> adresinden 17.03.2009 tarihinde edinilmiştir.
- Yalın, H. İ. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (8. Baskı). Ankara: Nobel yayın dağıtım.
- Yanpar-Şahin, T& Yıldırım, S. (1999). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yeşil, R. (2006). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf içi öğretim yeterlikleri (Kırşehir örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 61-78.
- YÖK (1998). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara.